

Prihovory papeža v Českej republike

“Pane presidente, milí páni kardinálové a bratři biskupové, Vaše Excellence, dámy a pánové! Mám velikou radost, že mohu dnes být v České republice, a jsem hluboce vděčný vám všem za srdečné přivítání...”

02.10.2009

Česká republika (26. septembra, RV)
– Lietadlo s Benediktom XVI pristálo na pražskom letisku Stará Ruzyně o 11.30. Krátko po tom vystúpili na palubu apoštolský nuncius a vedúci

protokolu, aby pozdravili ako prví Svätého Otca. Pápež následne zostúpil na plochu letiska, kde ho sarmi privítala trojica detí – podarovali mu chlieb, soľ a hrudku zeme. Potom Hlavu Katolíckej cirkvi privítal prezident Václav Klaus s manželkou, ďalej pražský arcibiskup, kardinál Miloslav Vlk a predseda Českej biskupskej konferencie Mons. Jan Graubner. Václav Klaus privítal pápeža v mene svojom i celej českej verejnosti. Vo svojom príhovore vyzdvihol symbolický význam tejto návštevy pri príležitosti 20. výročia prinavrátania slobody obyvateľom a všetkým cirkvám v krajine. Po jeho slovách sa prítomným prihovoril Svätý Otec. Začiatok príhovoru predniesol po česky:

“Pane presidente, milí páni kardinálové a bratři biskupové, Vaše Excellence, dámy a pánové! Mám velikou radost, že mohu dnes být v České republice, a jsem hluboce

vděčný vám všem za srdečné
přivítání...”

Svätý Otec sa poklonil Pražskému
Jezuliatku, prihovoril sa deťom a
rodinám

Po privítaní českými verejnými
predstaviteľmi na pražskom letisku
kroky Benedikta XVI. smerovali do
Chrámu Panny Márie Víťaznej, ktorý
je známy svojou soškou Pražského
Jezuliatka. Na námestí pred
kostolom, nachádzajúcom sa v
mestskej štvrti Malá Strana, privítal
pápeža primátor Prahy spolu s
predstaviteľmi samosprávy
jednotlivých častí mesta.

Pri vstupe do kostola, ktorý spravuje
komunita bosých karmelitánov,
Svätý Otec láskavo pohladil deti,
ktoré lemovali uličku, ktorou kráčal.
Pozdravil sa aj s ich rodičmi a prešiel
k soške Pražského Jezuliatka, aby sa
mu poklonil. Pápež zotrval v tichu na
kolenách a potom predniesol

modlitbu. Po nej odovzdal Jezuliatku symbolický dar – vzácnu korunku. Korunka bola navrhnutá presne na veľkosť Jezuliatka, je vyrezaná zo striebra a celá pozlátená, zdobená kamienkami z achátu. Svätému Otcovi sa potom prihovoriť predseda Českej biskupskej konferencie arcibiskup Jan Graubner v mene biskupského zboru. Benedikt XVI. potom predniesol príhovor, ktorého prvé slová vyslovil po česky:

„Ctihodní páni kardinálové, vážený pane primátore a starostové, vážení představitelé veřejného života, milí bratři a sestry, milé děti, obracím se na vás všechny se srdečným pozdravem. Jsem rád, že mohu navštívit tento kostel, zasvěcený Panně Marii Vítězné, ve kterém je uctívána soška Jezulátka, známá po celém světě jako Pražské Jezulátko”.

Benedikt XVI. pokračoval po taliansky:

„Ďakujem Mons. Janovi Graubnerovi, predsedovi Českej biskupskej konferencie za privítanie v mene všetkých biskupov. Úctivo zdravím pána primátora aj ostatných predstaviteľov občianskeho a cirkevného života, ktorí sa chceli zúčastniť na tomto stretnutí. Pozdravujem vás milé rodiny, ktoré ste sem v takom hojnom počte prišli.

Soška Jezuliatka obracia našu myseľ k tajomstvu Vtelenia, k Všemohúcemu Bohu, ktorý sa stal človekom a 30 rokov žil v skromnej nazaretskej rodine, zverený Prozreteľnosťou do láskavej starostlivosti Márie a Jozefa. Myslím na vaše rodiny a rodiny po celom svete, na ich radosti a starosti. Spojme sa v modlitbe a prosme pred Jezuliatkom o dar jednoty a svornosti pre všetky rodiny. Myslime najmä na tie mladé rodiny, ktoré musia vynakladať veľké úsilie na zaistenie bezpečia a dôstojnej budúcnosti

svojich detí. Prosme za rodiny v ťažkých situáciách, skúšané chorobami a bolesťou, za tie, ktoré prechádzajú krízou, sú rozvrátené alebo trápené nesvornosťou či neverou. Všetky ich zverujeme svätému Pražskému Jezuliatku, pretože vieme, aké dôležité sú stabilné a súdržné rodiny pre skutočný pokrok spoločnosti a pre budúcnosť ľudstva.

Jezuliatko nám svojou detskou nehou sprítomňuje Božiu blízkosť a lásku. Uvedomujeme si, akú máme v jeho očiach cenu, pretože práve vďaka nemu sme sa my sami stali Božími deťmi. Každá ľudská bytosť je Božím dieťaťom a teda naším bratom, a ako takú je potrebné ju prijímať a vážiť si ju. Kiež by si to uvedomila aj naša spoločnosť! Každá ľudská osoba by potom bola hodnotená nie podľa toho, čo má, ale podľa toho, čím je, pretože v tvári každej ľudskej bytosti,

bez rozdielu rasy či kultúry, sa skvie
Boží obraz.

To platí predovšetkým pre deti. Vo
svätom Pražskom Jezuliatku
kontemplujeme detskú krásu a
náklonnosť, ktorú Ježiš Kristus vždy
prejavoval najmenším, ako čítame v
evanjeliu (porov. Mk 10,13-16). Koľko
detí však dnes nik nemiluje,
neprijíma a ani si ich neváži! Koľko
detí je obeťami násilia a rôznych
foriem zneužívania zo strany osôb
bez akýchkoľvek zábran! Kiež by
mali deti zaručenú úctu a pozornosť,
aká im patrí: deti sú budúcnosťou a
nádejou ľudstva.

Chcel by som teraz povedať pár slov
priamo vám, milé deti, a vašim
rodinám. Na stretnutie so mnou vás
prišlo veľa a zo srdca vám za to
ďakujem. Vy, ktorí ste milí srdcu
Jezuliatka, opätujte jeho lásku a
podľa jeho príkladu buďte poslušní,
prívetiví a láskaví. Učte sa byť, tak

ako on, potechou svojich rodičov. Budte skutočnými Ježišovými priateľmi a vždy sa k nemu s dôverou obracajte. Modlite sa k nemu za seba, za vašich rodičov, príbuzných, učiteľov a kamarátov a proste ho aj za mňa. Ešte raz vám ďakujem za prijatie a zo srdca vám žehnám a vyprosujem vám všetkým ochranu svätého Jezuliatka, jeho Nepoškvrnenej Matky a svätého Jozefa.”

Na záver sa Svätý Otec spoločne s veriacimi pomodlil po česky modlitbu Otčenáš a udelil im požehnanie. Za spevu detského speváckeho zboru sa Svätý Otec rozlúčil a odobral sa na Apoštolskú nunciatúru.

Príhovor Benedikta XVI. k diplomatom a predstaviteľom českého politického života

V prvý deň svojej apoštolskej cesty v Českej republike sa Benedikt XVI. v

Španielskej sále Pražského hradu stretol s predstaviteľmi českého politického a občianskeho života, so zástupcami diplomatického zboru, s rektormi českých univerzít a zástupcami podnikateľskej sféry.

Benedikt XVI. vošiel do Španielskej sály v sprievode českého prezidenta Václava Klauza a jeho manželky Lívie. V sále, ktorú zaplnili zástupcovia českého spoločenského, náboženského, hospodárskeho, akademického a kultúrneho života, bol prítomný aj Václav Havel s manželkou. Prezident Českej republiky v privítacom príhovore o Benediktovi XVI. povedal: „Na rad otázok súčasného sveta máme podobné názory, i keď niektorí z nás pri tom vychádzame z odlišnej skúsenosti, z iného vedeckého zázemia i svetonázorovej orientácie“. Na vysvetlenie dodal: „Za seba môžem povedať, že zdieľam obavy z nebezpečenstva rozpadu tradičných

hodnôt našej civilizácie a z ľahkomyselnej relativizácie jej stavebných kameňov.“

Nasledoval krátky koncert Pražského filharmonického orchestra, ktorý ako dar pre pápeža predniesol Te Deum od Antonína Dvořáka. Po hudobnom vystúpení sa ujal slova Benedikt XVI.:

„Vaša Excelencia, dámy a páni, som vám vďačný za možnosť stretnúť sa v takomto významnom prostredí s predstaviteľmi politického a občianskeho života Českej republiky a s členmi diplomatického zboru. Srdečne ďakujem pánovi prezidentovi Klausovi za láskavé slová privítania v mene vás všetkých. Moja vďaka tiež patrí Českej filharmónii za hudobné vystúpenie, ktorým sa začalo naše stretnutie a ktoré veľavravne poukázalo ako na korene českej kultúry, tak aj na významný prínos českého národa pre európsku kultúru.“

Moja pastoračná návšteva Českej republiky sa prelína s dvadsiatym výročím pádu totalitných režimov v strednej a východnej Európe a so „Zamatovou revolúciou“, ktorá tomuto národu prinavrátila demokraciu. Toto prinieslo eufóriu, ktorá sa už niesla v duchu slobody. Dvadsať rokov po hlbokých politických zmenách, ktoré zasiahli tento kontinent, pokračuje proces uzdravenia a obnovy, tentoraz v širšom kontexte európskeho zjednocovania a rastúcej globalizácie. Nádeje a očakávania občanov nasmerované k vládam priniesli požiadavku nových modelov verejného života a solidarity medzi občanmi a medzi národmi, bez ktorých by dlho vytúžená budúcnosť sveta spravodlivosti, mieru a blahobytu zostala nedosiahnuteľná. Takéto očakávania sa naďalej vyvíjajú. Predovšetkým mladí ľudia si dnes znova kladú otázku o povahe

získanej slobody. S akým cieľom sa sloboda využíva? Čo je podstatou pravej slobody?

Úlohou každej generácie je nanovo sa pustiť do zanieteného hľadania správneho usporiadania ľudských záležitostí a usilovať pochopiť správne používanie ľudskej slobody (por. Spe salvi, 25). Aj keď povinnosť upevňovať „štruktúry slobody“ je životne dôležitá, toto samotné nestačí. Ľudské ašpirácie presahujú samy seba, vznášajú sa vyššie než je to, čo môže poskytnúť vládnuca politická a hospodárska moc. Smerujú k tej žiarivej nádeji (por. tamtiež, 35), ktorá má pôvod mimo nás, ale zároveň je vo vnútri v nás ako pravda, krása a dobro. Sloboda hľadá zmysel: vyžaduje si presvedčenie. Pravá sloboda predpokladá hľadanie pravdy, pravého dobra, a preto nachádza svoje naplnenie práve v poznávaní a uskutočňovaní toho, čo je správne a

spravodlivé. Inými slovami, pravda je návodom ku slobode a dobro je dokonalosťou slobody. Aristoteles definoval dobro ako „to, k čomu všetko smeruje“ a vyjadril presvedčenie, že „hoci stojí za to dosahovať dobro aj pre jednotlivca, krajšie a božskejšie je však dosiahnuť ho pre národ alebo pre obce“ (Nikomachova etika, 1, por. Caritas in veritate, 2). Veď šľachetná zodpovednosť za prebudenie vnímavosti voči pravde a dobru spočíva na všetkých vedúcich osobách, či už v náboženstve, politike či kultúre, na každom verejnom činiteľovi jeho vlastným spôsobom. Spoločne sa potom musíme zasadzovať v boji za slobodu a za hľadanie pravdy: obe sú totiž buď navzájom spojené, alebo obidve spolu žalostne hynú (por. Fides et ratio, 90).

Pre kresťanov má pravda meno: Boh.
A dobro má tvár: Ježiša Krista.

Kresťanská viera už od čias svätých Cyrila a Metoda a prvých misionárov skutočne zohrala rozhodujúcu úlohu pri formovaní duchovného a kultúrneho dedičstva tejto krajiny. Rovnako to má byť takto teraz aj v budúcnosti. Bohaté dedičstvo duchovných i kultúrnych hodnôt, ktoré sú navzájom vo svojich vyjadreniach úzko prepojené, nielen že prispelo k vytvoreniu identity národa, ale mu aj poskytlo víziu, nevyhnutnú pre jeho rolu vytvárania súdržnosti v srdci Európy. Po stáročia bolo toto územie miestom stretania rôznych národov, tradícií a kultúr. Táto zem spoznala, ako všetci vieme, aj bolestné obdobia a je poznačená jazvami tragických udalostí pochádzajúcich z nedorozumení, vojen a prenasledovaní. Je však rovnako pravda, že jej kresťanské korene pozoruhodne živili zmysel pre ducha odpustenia, zmierenia a spolupráce, ktorý umožnil ľudu týchto krajín nájsť slobodu a prispieť

k novému začiatku, novému zjednoteniu, obnovenej nádeji. Nie je to práve ten duch, ktorého súčasná Európa potrebuje?

Európa je viac ako iba kontinent. Je to domov! A sloboda nachádza svoj najhlbší význam v duchovnej domovine. Pri plnom rešpektovaní rozdielu medzi sférou politickou a náboženskou – vďaka ktorému je totiž zachovaná sloboda občanov vyjadrovať náboženské presvedčenie a podľa neho žiť – by som rád zdôraznil nenahraditeľnú úlohu kresťanstva pri vytváraní svedomia každej generácie a pri podporovaní základného etického konsenzu, ktorý je na osoh každému, kto tento kontinent nazýva „domovom“! V tomto duchu oceňujem hlas tých, ktorí sa v tejto krajine a na tomto kontinente usilujú uplatňovať svoju vieru na verejnom poli, ohľaduplne, ale s rozhodnosťou, v očakávaní, že sociálne normy a politické stratégie

budú formované túžbou žiť podľa pravdy, ktorá každého muža a ženu robí slobodným. (por. Caritas in veritate, 9).

Vernosť ľudu, ktorému slúžite a ktorý zastupujete, si vyžaduje vernosť pravde, ktorá je sama osebe zárukou slobody a skutočného ľudského rozvoja (por. tamtiež, 9). Odvaha jasne vysloviť pravdu je v skutočnosti na ošoh všetkým členom spoločnosti tým, že svieti na ceste ľudského pokroku, poukazuje na etické a morálne základy a dáva záruku, že verejný poriadok čerpá z pokladnice ľudskej múdrosti. Vnímavosť voči univerzálnej pravde by nikdy nemala byť zatienená osobnými záujmami, akokoľvek dôležitými by sa mohli zdať, pretože to by viedlo iba k novým prípadom sociálneho triešenia alebo diskriminácie, o ktorých tieto záujmové alebo lobistické skupiny tvrdia, že ich chcú prekonať. Skutočne, bez ohrozenia

tolerancie voči rozdielnosti či kultúrnej pluralite, hľadanie pravdy umožňuje vytvárať konsenzus, robí verejnú diskusiu logickou, čestnou a jasnou a je zárukou tej jednoty, akú by neurčité predstavy o zjednocovaní nikdy nemohli dosiahnuť. Verím, že vo svetle cirkevnej tradície materiálneho, intelektuálneho a duchovného rozmeru lásky, sa členovia katolíckej komunity – spolu s členmi ostatných cirkví, cirkevných spoločenstiev a náboženstiev – budú aj naďalej zasadzovať za rozvojové ciele, aby nadobudli väčší ľudský a poľudšťujúci rozmer rovnako v tomto národe, ako aj za jeho hranicami (por. tamtiež, 9).

Milí priatelia, naša prítomnosť v tomto nádhernom hlavnom meste, často nazývanom srdce Európy, nás vedie k otázke, v čom to „srdce“ spočíva. Aj keď nie je ľahké nájsť odpoveď, istý náznak nám môžu poskytnúť architektonické klenoty,

ktoré toto mesto zobia. Úžasná nádhera jeho chrámov, hradu, námestí a mostov nemôže nepozdvihnúť našu myseľ k Bohu. Ich krása vyjadruje vieru; sú zjaveniami Boha, ktorý nás právom necháva zahľbiť sa do divov krásy, k akým my ako tvory môžeme smerovať vtedy, keď vyjadrujeme estetický a poznávací rozmer nášho najvnútornejšieho bytia. Aké tragické by bolo, keby sa niekto pozeral na takéto príklady krásy a nedbal by pri tom na transcendentné tajomstvo, na ktoré poukazujú. Tvorivé stretnutie klasickej tradície a evanjelia dopomohlo k tomu, že vznikol pohľad na človeka a spoločnosť, ktorý si všíma prítomnosť Boha medzi nami. Pri vytváraní kultúrneho dedičstva tohto kontinentu tento pohľad zdôrazňoval, že rozum sa nekončí pri tom, čo vidí oko, ale skôr je upriamený na to, čo je za tým, po čom hlboko prahneme – inými slovami, na tvorivého Ducha.

V kontexte súčasných križovatiek civilizácií, často poznamenaných znepokojujúcim rozdelením jednoty dobra, pravdy a krásy a z toho vyplývajúcej ťažkosti pri snahe o akceptovanie spoločných hodnôt, každé úsilie o ľudský pokrok musí nachádzať inšpiráciu z tohto živého odkazu. Európa, verná svojim kresťanským koreňom, je osobitne povolaná presadzovať túto transcendentnú víziu vo svojich iniciatívach v prospech spoločného dobra jednotlivcov, spoločenstiev a národov. Mimoriadne dôležitou a naliehavou úlohou je podporiť mladých Európanov formáciou, ktorá zachováva a živí ich Bohom danú schopnosť prekročiť práve tie obmedzenia, ktoré - ako sa niekedy predpokladá - ich chytajú do pasce. Mladí ľudia vítajú šancu vyniknúť v športe, v tvorivom umení, či na akademickej dráhe. Nie je vari rovnako pravdou, že ak sú postavení pred vznešené ideály, budú sa

rovnakou mierou snažiť o morálne cnosti a o život v láske a dobre? Vrelo tu povzbudzujem rodičov a osoby zodpovedné za vedenie spoločností, ktorí od autorít očakávajú, že budú presadzovať hodnoty obsahujúce intelektuálne, ľudské, a duchovné rozmery zdravej výchovy, akú si mládež zaslúži.

„Veritas vincit“. To je heslo, ktoré nesie vlajka prezidenta Českej republiky: nakoniec pravda víťazí, ale nie násilím, ale presvedčením, hrdinským svedectvom mužov a žien pevných zásad, úprimným dialógom, ktorý uprednostňuje požiadavky spoločného dobra a odvracia sa od súkromných záujmov. Smäd po pravde, kráse a dobre, vložený Stvoriteľom do každého muža a ženy, má za úlohu zjednotiť ľudstvo v hľadaní spravodlivosti, slobody a pokoja. Dejiny veľakrát ukázali, že pravda môže byť zradená a zmanipulovaná v službe falošných

ideológií, útlaku a nespravodlivosti. A či nás výzvy, ktorým ľudská rodina čelí, nevyzývajú k tomu, aby sme sa mali na pozore pred týmito hrozbami? Veď nakoniec, čo je neľudskejšie a zhubnejšie než cynizmus, ktorý by poprel vznešenosť nášho hľadania pravdy, a než relativizmus, ktorý priamo rozožiera práve tie hodnoty, ktoré inšpirujú k vytváraniu jednotného a bratského sveta? Naopak, musíme znovu nadobudnúť dôveru v ušľachtilosť a veľkosť ľudského ducha v jeho schopnosti obsiahnuť pravdu a musíme umožniť, aby nás táto dôvera viedla pri trpezlivej práci politikov a diplomacie.

Dámy a páni, s týmito myšlienkami v modlitbe vyjadrujem želanie, aby vašu službu inšpirovalo a udržiavalo svetlo tej pravdy, ktorá je odrazom večnej Múdrosti Boha Stvoriteľa. Vám a vaším rodinám zo srdca vyprosujem hojné Božie požehnanie.

Brno po prvý raz v histórii privítalo pápeža: „Vaša Svätosť, vitajte doma!“

Svätý Otec odletel z Prahy do Brna. Brnianska diecéza tak mohla vôbec po prvý krát od svojho zriadenia v roku 1777 privítať nástupcu apoštola Petra. K hlavnému oltáru v areáli letiska v Brne-Tuřanoch sa pápež odviezol v papamobile za nadšeného potlesku prítomných pútnikov mávajúcich vlajkami nielen českými, ale aj slovenskými, poľskými, či rakúskymi.

Svätá omša s textami 26. nedele v Cezročnom období v zelenej liturgickej farbe pokračovala obvyklým spôsobom. Bendikt XVI. začal svoju homíliu v českom jazyku:

„Milí bratři a sestry! «Pojďte ke mně, všichni, kdo se lopotíte a jste obtíženi, a já vás občerstvím» (Mt 11,28). Ježíš zve každého svého

učedníka, aby s ním zůstal, aby v něm našel posilu, oporu a útěchu.“

Svätý Otec ďalej pokračoval po taliansky, s prekladom do češtiny:

„... Milí priatelia, pre charakter dnešného liturgického zhromaždenia som rád prijal zámer, ktorý vo svojej reči už naznačil váš biskup, zamerať biblické čítania svätej omše k téme nádeje: prijal som ho s myšlienkou ako na obyvateľov tejto milej krajiny, tak i na Európu a ľudstvo celého sveta, ktoré prahne po niečom, o čo by mohlo pevne oprieť svoju budúcnosť. Vo svojej druhej encyklike - Spe Salvi - som zdôraznil, že jediná „istá“ a „spoľahlivá“ nádej (porov. 1) je v Bohu.

Historická skúsenosť ukazuje, k akým absurditám dospeje človek, keď vylúči Boha z horizontu svojich rozhodnutí a svojho konania. Vidíme, že nie je ľahké vytvoriť spoločnosť založenú na dobre, spravodlivosti a

bratstve, pretože ľudská bytosť je slobodným tvorom a jeho sloboda zostáva krehkou. Musíme svoju slobodu stále znova a znova zameriavať k dobru. Namáhavé hľadanie „správneho usporiadania poriadku ľudských vecí“ je úlohou pre všetky generácie (porov. tamtiež, 24-25). A preto, milí priatelia, sme tu hlavne preto, aby sme načúvali slovu, ktoré nám ukazuje cestu vedúcu k nádeji. Ba dokonca načúvame Slovu, ktoré jediné nám môže dať pevnú nádej, pretože je Slovom Božím.

V prvom čítaní (Iz 61,1-3a) sa prorok Izaiáš predstavuje ako obdarený poslaním hlásať všetkým zarmúteným a chudobným oslobodenie, útechu a radosť. Tento text prevzal Ježiš a začlenil ho do svojho kázania. Dokonca výslovne povedal, že prorokov prísľub sa vyplnil na ňom (porov. Lk 4,16-21). Plne sa uskutočnil, keď nás Ježiš

svojou smrťou na kríži a
zmŕtvychvstaním oslobodil z
otroctva sebecka a zla, hriechu a
smrti. A toto je posolstvo spásy,
starobylé a vždy nové, ktoré Cirkev
hlása z pokolenia na pokolenie:
Kristus ukrižovaný a vzkriesený,
nádej ľudstva!

Toto slovo spásy zaznieva mocne aj
dnes, v našom liturgickom
zhromaždení. Ježiš sa s láskou
obracia na vás, synovia a dcéry tejto
požehnanej krajiny, v ktorej už pred
viac ako tisíc rokmi bolo zasiate
semienko evanjelia. Vaša krajina,
rovnako ako aj ostatné štáty, sa
nachádza v kultúrnej situácii, ktorá
je často radikálnou výzvou pre vieru,
a teda aj pre nádej. Ako viera v Boha,
tak aj nádej boli totiž v modernej
dobe „premiestnené“, boli odsunuté
na rovinu čisto iba súkromnú a
nadpozemskú, zatiaľ čo v bežnom a
verejnom živote sa presadila viera vo
vedecký a ekonomický pokrok

(porov. Spe Salvi, 17). Všetci vieme, že tento pokrok je dvojznačný: otvára možnosti pre dobro, zároveň má však aj negatívne dôsledky.

Technické vynálezy a zlepšenia spoločenských štruktúr sú dôležité a určite potrebné, avšak nestačia na to, aby zaručili morálne blaho spoločnosti (porov. tamtiež, 24). Áno, človek potrebuje byť oslobodený od materiálnej núdze. Oveľa podstatnejšie však je, aby bol zachránený pred zlom, ktoré postihuje ducha. A kto iný ho môže zachrániť, ak nie Boh, ktorý je Láska a zjavil svoju tvár všemohúceho a milosrdného Otca v Ježišovi Kristovi? Našou pevnou nádejou je teda Kristus: v ňom nás Boh miloval až do krajnosti a dal nám život v hojnosti (porov. Jn 10,10), život, po ktorom každý človek, hoci niekedy nevedome, prahne.

«Podťe ku mne všetci, ktorí sa namáhate a ste preťažení, a ja vás

posilním». Tieto slová, napísané veľkými písmenami nad vchodom vašej brnianskej katedrály, teraz Ježiš adresuje každému z nás a dodáva: «Učte sa odo mňa, lebo som tichý a pokorný srdcom, a nájdete odpočinok pre svoju dušu» (Mt 11,29-30). Môžeme zostať ľahostajní voči jeho láske? Tu ako aj inde v minulých storočiach mnohí trpeli pre vernosť evanjeliu a nestratili nádej. Mnohí sa obetovali, aby vrátili dôstojnosť človeku a slobodu národom, keď vo veľkorysom priľnutí ku Kristovi našli silu budovať nové ľudstvo. A rovnako tak v súčasnej spoločnosti: Mnohé formy chudoby vznikajú z osamelosti, z nedostatku lásky, z odmietania Boha a z tragédie uzavretosti človeka, ktorý si myslí, že si môže vystačiť sám, alebo naopak, že je iba bezvýznamným a pominateľným javom. V tomto našom svete, ktorý sa stráca, «ak dôveruje iba ľudským plánom» (porov. Caritas in veritate,

53), jedine Kristus môže byť našou spoľahlivou nádejou. To je zvesť, ktorú sme my kresťania povolaní každodenne hlásať svojim svedectvom.

Hlásajte ju, milí kňazi, tým, že zostanete vnútorne zjednotení s Ježišom a budete konať svoju službu s nadšením, s istotou, že nebude mať nedostatok ten, kto mu dôveruje. Buďte Kristovými svedkami vy, milí rehoľníci a rehoľníčky, keď budete radostne a dôsledne uskutočňovať evanjeliové rady, a tým budete ukazovať, aká je naša skutočná vlasť: nebo. A vy, milí laici, mladí aj dospelí, vy, milé rodiny, oprite o vieru v Krista svoje rodinné, pracovné a školské plány, ako aj aktivity v každej oblasti spoločnosti. Ježiš nikdy svojich priateľov neopustí. Uistuje o svojej pomoci, pretože bez neho nič nemožno urobiť, no zároveň vyžaduje, aby sa každý osobne nasadil a šíril jeho

univerzálne posolstvo lásky a pokoja. Nech je vám povzbudením príklad svätých Cyrila a Metoda, hlavných patrónov Moravy, ktorí evanjelizovali slovanské národy, a svätých Petra a Pavla, ktorým je zasvätená vaša katedrála. Pozrite na žiarivé svedectvo svätej Zdislavy, matky, ktorá vynikala skutkami nábožnosti a milosrdenstva; na svätého Jána Sarkandra, kňaza a mučeníka; na svätého Klementa Máriu Hofbauera, kňaza a rehoľníka, narodeného v tejto diecéze a svätorečeného pred sto rokmi, alebo na blahoslavenú Restitutu Kafkovú, rehoľníčku narodenú v Brne a zavraždenú nacistami vo Viedni. Kiež vás sprevádza a ochraňuje Mária, matka Krista Pána, našej nádeje. Amen!“

Na záver slávnosti Bendikt XVI. predniesol zvyčajný nedeľný poludňajší príhovor a pomodlil sa spolu s veriacimi modlitbu Anjel

Pána. Po nej sa osobitne v jednotlivých jazykoch prihovoral prítomným Slovákom, Poliakom, Nemcom a Rakúšanom a tiež v českom jazyku pozdravil všetkých, ktorí boli s Brnom na diaľku spojení prostredníctvom médií. Na záver udelil všetkým chorým, trpiacim a opusteným a všetkým ľuďom dobrej vôle apoštolské požehnanie.

Príhovor Benedikta XVI. k zástupcom českého akademického života

Vážený pán prezident, vážení páni kardináli, vážení páni rektori a profesori, milí študenti a priatelia, naše stretnutie mi dnes večer ponúka milú príležitosť vyjadriť svoju úctu k nenahraditeľnej úlohe, akú zohrávajú v spoločnosti univerzity a vysokoškolské inštitúcie. Ďakujem študentovi, ktorý ma vo vašom mene láskavo privítal, členom univerzitného zboru za ich krásny

výkon, a Jeho Magnificencii rektorovi Karlovej univerzity, profesorovi Václavovi Hamplovi, za jeho pozornú prezentáciu. Akademická obec, ktorá svojou službou podporuje a prispieva ku kultúrnym a duchovným hodnotám spoločnosti, obohacuje intelektuálne dedičstvo národa a upevňuje základy jeho budúceho rozvoja. Veľké zmeny, ktoré prebehli v českej spoločnosti pred dvadsiatimi rokmi, boli urýchlené v neposlednom rade reformným hnutím, ktoré vzišlo z univerzitného prostredia a študentských kruhov. Pátranie po slobode stále vedie prácu učencov, ktorých služba (diakonia) pravde je nevyhnutná pre blahobyt každého národa.

Obraciam sa k vám ako ten, ktorý bol profesorom, ktorému ležalo na srdci tak právo na akademickú slobodu, ako aj zodpovednosť za správne používanie rozumu, a teraz je pápežom, a ako taký je vo svojom

pastierskom úrade uznávaný ako hlas etického uvažovania ľudstva. Hoci niektorí tvrdia, že otázky náboženstva, viery a etiky nemajú miesto vo svete kolektívneho myslenia, takýto názor nie je vôbec samozrejmý. Sloboda, ktorá je predpokladom pre používanie rozumu - nech je to na univerzite alebo v cirkvi - má svoj zmysel: je určená na hľadanie pravdy a ako taká je princípom kresťanstva, ktoré v skutočnosti viedlo k vzniku univerzít. Veď ľudská túžba po poznaní povzbudzuje každú generáciu, aby rozširovala systém poznania a pila z prameňov viery. Bolo to práve bohaté dedičstvo klasickej múdrosti prispôsobené a vložené do služby evanjelia, čo prví kresťanskí misionári priniesli týmto krajinám a položili za základ duchovnej a kultúrnej jednoty trvajúcej dodnes. V rovnakom duchu bol môj predchodca pápež Klement VI. vedený k založeniu slávnej

Karlovej univerzity v roku 1347, ktorá aj naďalej významnou mierou prispieva k širším európskym akademickým, náboženským a kultúrnym kruhom.

Autonómia, ktorá je vlastná univerzite aj akejkolvek vzdelávacej inštitúcii, má svoj zmysel v zodpovednosti voči autorite pravdy. Autonómia však môže byť ohrozená mnohými spôsobmi. Veľká formačná tradícia, otvorená transcendentnej skutočnosti, ktorá stojí v základoch európskych univerzít, bola v tejto aj v iných krajinách systematicky ničená reduktívnou materialistickou ideológiou, potláčaním náboženstva a umlčianím ľudského ducha. V roku 1989 bol však svet svedkom dramatických udalostí zvrhnutia neúspešnej totalitnej ideológie a víťazstva ľudského ducha. Túžba po slobode a pravde je nepochybniteľnou súčasťou našej spoločnej ľudskej povahy. Nikdy

nemôže byť odstránená. Dejiny potvrdzujú, že býva popieraná na vlastné nebezpečenstvo ľudstva. Na túto túžbu sa snaží odpovedať náboženská viera, rôzne umenia, filozofie, teológie a iné vedné odbory, každý svojou vlastnou metódou, a to ako disciplinovanou reflexiou, tak zdravou praxou.

Vážení rektori a profesori, poslanie univerzity, na ktorom sa podieľate, má popri bádani ešte ďalší podstatný aspekt, a síce zodpovednosť za formovanie myslí a srdc dnešných mladých ľudí. Táto dôležitá povinnosť samozrejme nie je nová. Od čias Platónových vzdelávaní nie je len zhromažďovaním vedomostí alebo zručností, ale je chápaná ako paideia, ľudská formácia v bohatstve intelektuálnej tradície smerujúcej k ctnostnému životu. Keď rozkvet veľkých univerzít po celej Európe v stredoveku mieril smelo k ideálu syntézy všetkého poznania, bolo to

vždy v službe pravého človečenstva (humanitas), dokonalosti jednotlivca vo vnútri dobre usporiadanej spoločnosti. A rovnako aj dnes: akonáhle si mladý človek uvedomí plnosť a jednotu pravdy, objaví s radosťou, že otázka toho, čo môže vedieť, otvára obrovské dobrodružstvo o tom, čím by mal byť a čo by mal robiť.

Je potrebné nanovo objaviť myšlienku uceleného vzdelávania založeného na súlade poznania zakoreneného v pravde. Pomôže nám to postaviť sa v súčasnej spoločnosti toľko evidentnej tendencii trieštiť poznanie. Mohutný rozvoj v informačnej a technologickej oblasti nesie so sebou pokušenia oddeliť rozum od hľadania pravdy. Rozum, ak je zbavený základnej ľudskej orientácie k pravde, začína strácať smer; chradne, a to buď pod zámienkou skromnosti, uspokojený s tým, čo je len čiastočné

alebo dočasné, alebo pod zámenkou istoty, s ktorou trvajú na kapitulácii pred požiadavkami pravdy tí, ktorí pripisujú rovnakú hodnotu bez rozdielu prakticky všetkému. Z toho vyplývajúci relativizmus spôsobuje beznádejnú kamufláž, za ktorou sa môže skrývať nová hrozba autonómie akademických inštitúcií. Zatiaľ čo doba zasahovania politického totalitarizmu pominula, nie sme často svedkami toho, ako sú používanie rozumu a akademické bádanie po celom svete - viac či menej jemne - nútené skloniť sa pod tlakom ideologických záujmových skupín a podriaďiť sa vábeniu krátkodobých prospechárskych alebo pragmatických cieľov? Čo sa stane, ak bude naša kultúra stavať len na módnych argumentoch, s malým odkazom na skutočnú historickú intelektuálnu tradíciu, alebo na názoroch, ktoré sú najhlučnejšie presadzované a najviac sponzorované? Čo sa stane, ak sa

naša kultúra oddelí od svojich životodarných koreňov v úzkosti, aby si zachovala radikálny sekularizmus? Naše spoločnosti sa nestanú rozumnejšími ani tolerantnejšími ani prispôsobivejšími, ale skôr krehkejšími a uzavretejšími a so stále väčšou námahou budú rozlišovať, čo je pravdivé, vznešené a dobré.

Milí priatelia, chcel by som vás povzbudiť, aby ste do všetkého, čo robíte, vložili ideály a veľkorysosť mladých ľudí, a to nielen do študijných programov, ktoré vám pomáhajú vyniknúť, ale aj do skúsenosti zdieľaných ideálov a vzájomnej pomoci vo veľkom diele vzdelávania. Zručnosti analýzy a schopnosti tvoriť hypotézu, spolu s obozretným umením rozlišovať, poskytujú účinnú protilátku proti pozíciám povýšenosti, ľahostajnosti a odcudzenia, s ktorými sa niekedy stretávame v našej úspešnej spoločnosti a ktoré môžu zvlášť

ovplyvniť mladých ľudí. V tejto súvislosti výsostne humanistického pohľadu na poslanie univerzity by som chcel krátko spomenúť prekonanie rozporu medzi vedou a náboženstvom, čo bolo ústredným záujmom môjho predchodcu pápeža Jána Pavla II. Ako viete, tento pápež propagoval plnšie pochopenie vzťahu viery a rozumu ako dvoch krídel, vďaka ktorým sa ľudský duch povznáša ku kontemplácii pravdy (porov. Fides et ratio, Úvod). Viera aj rozum sa navzájom podporujú a každý z nich má svoj vlastný priestor pôsobenia (porov. Tamže, 17), a napriek tomu niektorí by ich chceli stále od seba oddeľovať. Zástancovia tohto pozitivistického vylúčenia Boha z univerzálnosti rozumu nielen že popierajú najhlbšie presvedčenie veriacich, ale aj maria skutočný dialóg kultúr, ktorý sami požadujú. Rozum, ktorý je hluchý ku všetkému Božiemu a vyhostuje náboženstvo do ríše subkultúry, je neschopný vstúpiť

do dialógu kultúr, ktorý náš svet tak naliehavo potrebuje. Nakoniec, „Vernosť človekovi si vyžaduje vernosť pravde, ktorá jediná je zárukou slobody" (Caritas in veritate, 9). Táto dôvera v ľudskú schopnosť hľadať pravdu, objavovať pravdu a žiť z pravdy viedla k zakladaniu veľkých európskych univerzít. To musíme dnes opäť zdôrazňovať, aby sme povzbudili intelektuálne sily potrebné pre rozvoj budúcnosti skutočného ľudského rozkvetu, budúcnosti v pravde hodné človeka.

Milí priatelia, po týchto úvahách vám želim všetko dobré pre vašu náročnú prácu. Modlím sa, aby ju vždy inšpirovala a viedla naozajstná ľudská múdrosť, ktorá úprimne hľadá pravdu, ktorá nás oslobodí (porov. Jn 8,28). Vám i vašim rodinám vyprosujem Božie požehnanie, radosť a pokoj.

Benedikt XVI. predsedal Celonárodnej slávnosti sv. Václava v Starej Boleslavi

Benedikt XVI. v záverečný deň svojej apoštolskej cesty predsedal Celonárodnej slávnosti sv. Václava v Starej Boleslavi. Český prímás, kardinál Miloslav Vlk privítal Benedikta XVI. v mene Cirkvi i celej českej verejnosti. Po liturgických čítaniach v prvej časti liturgie sa Benedikt XVI. prihovoral prítomným veriacim v homílii.

„... Dnes ráno nás pri oltári zjednocuje slávna spomienka na mučeníka svätého Václava, ktorého relikvie som si pred svätou omšou uctil v jemu zasvätenej bazilike. Svojou krvou skropil vašu zem. Jeho orlica, ktorú ste vybrali ako znak mojej návštevy tu - pred chvíľou to pripomenul váš kardinál arcibiskup - je historickým symbolom vznešeného českého národa. Tento

veľký svätec, ktorého radi nazývate „večným“ kniežaťom Čechov, nás pozýva, aby sme vytrvalo a verne nasledovali Krista, povzbudzuje nás, aby sme boli svätí. On sám je vzorom svätosti pre všetkých, obzvlášť pre tých, ktorí riadia osudy spoločnosti a národa. Ale pýtame sa: je v dnešnej dobe svätosť ešte aktuálna? Alebo je to skôr niečo, čo je málo príťažlivé a nedôležité? Nehľadajú sa dnes viac úspech a ľudská sláva? Avšak ako dlho trvá a akú cenu má pozemský úspech?

Minulé storočie - a vaša krajina bola toho svedkom - videlo padnúť nemálo mocnárov, o ktorých sa zdalo, že dosiahli takmer nedosiahnuteľné výšky. A odrazu ich moc zmizla. Tí ktorí popierajú Boha a v dôsledku toho im chýba úctu k človeku, majú zdanlivo jednoduchý život a dosahujú materiálny úspech. Stačí však nahliadnuť pod povrch a zistíme, že títo ľudia sú nešťastní a

nespokojní. Iba ten, kto v srdci uchováva posvätnú „bázeň Božiu“, má dôveru aj v človeka a dokáže venovať svoj život vytváraniu spravodlivejšieho a bratskejšieho sveta. Dnes sú potrební ľudia „veriaci“ a „vierohodní“, pripravení rozšíriť do každej oblasti spoločnosti tie kresťanské princípy a ideály, ktorými sa inšpiruje ich konanie. Toto je svätosť, univerzálne povolanie všetkých pokrstených, ktoré ich vedie k plneniu svojich povinností, verne a s odvahou, aby nepozerali na vlastný sebecký záujem, ale na spoločné dobro, a hľadali v každom okamihu Božiu vôľu.

V evanjeliu sme k tomu úplne jasne počuli: «Veď čo osoží - hovorí Ježiš - človekovi, keby aj celý svet získal, a svojej duši by uškodil?!» (Mt 16,26). Pán nás tak povzbudzuje, aby sme si uvedomili, že skutočnú hodnotu ľudskej existencie nemožno merať

len pozemskými statkami a pominateľnými záujmami. Nie sú to hmotné veci, ktoré by uspokoili nesmiernu túžbu ukrytú v srdci každého človeka po nájdení zmyslu vlastného života a po šťastí. Preto Ježiš neváha predložiť svojim učeníkom „úzku“ cestu svätosti: «Ale kto stratí svoj život pre mňa, nájde ho.» (v. 25). A dnes ráno nám jasne opakuje: «Kto chce ísť za mnou, nech zaprie sám seba, vezme svoj kríž a nasleduje ma.» (v. 24). Je to zaiste tvrdá reč a je ťažké ju prijať a uskutočniť. Svedectvo svätcov a svätíc nám však dokazuje, že je to možné, ak sa človek zverí Kristovi a spoľahne sa na neho. Príklad svätých povzbudzuje každého, kto si hovorí kresťan, aby bol dôveryhodný, teda žil v súlade s princípmi viery, ktorú vyznáva. Naozaj nestačí pôsobiť zdaním dobrého a čestného človeka; treba ním skutočne byť. A dobrý a čestný je ten, kto nezakrýva Božie svetlo sebou samým, nevyvyšuje

seba, ale necháva skrze seba presvitať Boha.

To je aj poučenie zo života svätého Václava, ktorý mal odvahu dať prednosť nebeskému kráľovstvu pred kúzlom pozemskej moci. Jeho pohľad sa nikdy neodlúčil od Ježiša Krista, ktorý za nás trpel, a dal nám tak príklad, aby sme išli v jeho stopách, ako píše svätý Peter v druhom čítaní, ktoré sme pred chvíľou počuli. Ako Pánov poslušný učeník, mladé knieža Václav zostal verný učeniu evanjelia, ktoré mu vstúpila jeho svätá babička, mučeníčka Ľudmila. Preto ešte predtým, než sa pustil do budovania pokojného spoluzitia vo svojej vlasti a so susednými krajinami, postaral sa, aby upevnil kresťanskú vieru. Preto povolával kňazov a staval kostoly. V prvej staroslovanskej „legende“ čítame, že „posluhoval Božím služobníkom, vyzdobil mnoho kostolov“ a že „dobro robil všetkým chudobným: nahých odieval,

hladných krmil, pocestných prijímal podľa slov evanjelia, nezniesol, aby niekto krivdil vdovám, mal rád všetkých ľudí, chudobných i bohatých“. Od Pána sa naučil byť „milosrdný a milostivý“ (Responzóriový žalm) a preniknutý duchom evanjelia dokázal odpustiť aj bratovi, ktorý sa ho usiloval pripraviť o život. Právom ho preto vzývate ako „dediča“ vášho národa a vo vám dobre známej piesni ho prosíte, aby mu nedal zahynúť.

Václav zomrel ako mučeník pre Krista. Je zaujímavé si všimnúť, že Boleslav sa síce bratovraždou zmocnil pražského trónu, ale koruna, ktorú si potom kládli na hlavu jeho následníci, neniesla Boleslavovo meno. Nesie naopak meno svätého Václava, na svedectvo, že „trón kráľa, ktorý súdi chudobných spravodlivo, bude upevnený naveky“ (porov. Liturgia hodín tohoto dňa). To možno

hodnotiť ako zázračný zásah Boha, ktorý neopúšťa svojich verných: „Nevinný porazený zvíťazil nad krutým nepriateľom rovnako ako Kristus na kríži“ (porov. Legenda o svätom Václavovi), a krv mučeníka nevolala po nenávisti a pomste, ale po odpustení a mieri.

Drahí bratia a sestry, v tejto Eucharistii poďakujme spoločne Pánovi, že vašej vlasti a cirkvi dal tohto svätého panovníka. Zároveň sa modlime, aby sme ako on aj my rozhodným krokom putovali ku svätosti. Je to samozrejme ťažké, pretože viera je stále vystavovaná mnohým skúškam; keď sa však necháme priťahovať Bohom, ktorý je Pravda, bude náš krok pevný, pretože poznáme silu jeho lásky. Kiež túto milosť získame na príhovor svätého Václava a ďalších svätých ochrancov Českých zemí. Nech nás ochraňuje a vždy nám pomáha Panna Mária,

Kráľovná mieru a Matka lásky.
Amen!“

Posolstvo Benedikta XVI. mladým: „Vy ste nádej Cirkvi!“

Po svätej omši pri Celonárodnej slávnosti sv. Václava v Starej Boleslavi Benedikt XVI. odovzdal svoje osobitné posolstvo mladým:

„Milí mladí priatelia!

Na záver tejto slávnosti sa obraciam priamo na vás a predovšetkým vás úprimne pozdravujem. Prišli ste sem v hojnom počte z celej republiky aj zo susedných krajín, utáborili ste sa tu včera večer a prenocovali ste v stanoch, čo bola pre vás skúsenosť viery a bratstva. Ďakujem vám za vašu prítomnosť, cítim z nej nadšenie a veľkorysosť, ktoré sú tak vlastné mladým. S vami sa aj pápež cíti mladý! Osobitne by som sa rád poďakoval vášmu zástupcovi za jeho slová.

Drahí priatelia, nie je ťažké skonštatovať, že v každom mladom človeku je túžba po šťastí, ktorá je občas zmiešaná s pocitom nepokoja. Túžba, ktorú však dnešná konzumná spoločnosť často využíva spôsobom, ktorý je falošný a prináša odcudzenie. Je potrebné brať vážne túto túžbu po šťastí, ktorá si vyžaduje skutočnú a vyčerpávajúcu odpoveď. Veď práve vo vašom veku sa uskutočňujú prvé veľké rozhodnutia, ktoré sú schopné nasmerovať život k dobru alebo k zlu. Žiaľ, je však nemálo vašich vrstovníkov, ktorí sa dávajú zlákať klamnými vidinami umelých rajov, v dôsledku čoho sa ocitajú v smutnej osamelosti. Je však aj veľa chlapcov a dievčat, ktorí - ako povedal váš zástupca - chcú premeniť náuku na skutky, aby tak dali svojmu životu plný zmysel. Chcem vám všetkým ponúknuť príklad svätého Augustína, ktorý hovorieval, že srdce každého človeka je nespokojné, kým nenájde to, čo skutočné hľadá. A on

objavil, že len Ježiš Kristus je uspokojivou odpoveďou na jeho túžbu a túžbu každého človeka po šťastnom, zmysluplnom a hodnotnom živote (porov. Vyznania I., 1,1)

Podobne ako to bolo u Augustína, prichádza Pán v ústrety aj každému z vás. Klope na dvere vašej slobody a prosí, aby ste ho prijali ako priateľa. Chce vás urobiť šťastnými, naplniť vás ľudskosťou a dôstojnosťou. Toto je kresťanská viera: stretnutie s Kristom, živou Osobou, ktorá dáva životu nový horizont a tým rozhodujúci smer. A keď sa srdce mladého človeka otvorí Božím plánom, nie je už tak ťažké rozoznať a nasledovať jeho hlas. Pán skutočne volá každého po mene a každému chce zveriť osobitné poslanie v Cirkvi a v spoločnosti. Milí mladí priatelia, buďte si vedomí toho, že krst vás urobil Božími deťmi a údmi jeho tela, teda Cirkvi. Ježiš vás neustále volá,

aby ste boli jeho učeníkmi a svedkami. Mnohých z vás povoláva do manželstva a príprava na túto sviatosť je skutočnou cestou povolania. Berte teda vážne toto Božie povolanie založiť kresťanskú rodinu a vaša mladosť nech je obdobím zodpovedného budovania vašej budúcnosti. Spoločnosť potrebuje kresťanské rodiny, sväté rodiny!

Ak vás Pán volá, aby ste ho nasledovali v služobnom kňazstve alebo v zasvätenom živote, nezdráhajte sa odpovedať na jeho pozvanie. Osobitne v tomto Kňazskom roku sa obraciam na vás, mladí: buďte pozorní na Ježišovo volanie a pripravení ponúknuť svoj život do služby Bohu a jeho ľudu. Cirkev, aj v tejto krajine, potrebuje mnohých a svätých kňazov a osoby úplne zasvätené službe Kristovi, Nádeji sveta.

Nádej! Toto slovo, ku ktorému sa často vraciam, sa dobre spája s mladosťou. Vy, milí mladí, ste nádejou Cirkvi! Ona očakáva, že sa stanete poslami nádeje, ako to bolo aj vlani v Austrálii na Svetových dňoch mládeže, veľkom prejave viery mladých, ktoré som mohol osobne prežívať a na ktorých sa zúčastnili aj niektorí z vás. Oveľa viac vás bude môcť prísť do Madridu v auguste 2011. Už teraz vás pozývam na toto veľké stretnutie mladých s Kristom v Cirkvi.

Drahí priatelia, ešte raz vám ďakujem za to, že ste prišli a tiež za váš dar: knihu s fotografiami, ktoré hovoria o živote mládeže vo vašich diecézach. Rovnako vám ďakujem za dôkaz vašej solidarity s mládežou v Afrike, ktorý ste mi odovzdali. Pápež vás žiada, aby ste svoju vieru prežívali s radosťou a nadšením, aby ste rástli v jednote medzi sebou navzájom a s Kristom, aby ste sa

modlili a boli vytrvalí v prijímaní sviatostí, najmä Eucharistie a Sviatosti zmierenia, aby ste dbali o svoje kresťanské formovanie a aby ste boli poslušní voči učeniu vašich pastierov. Na tejto ceste nech vás sprevádza sv. Václav svojim príkladom a svojím príhovorom a nech vás vždy ochraňuje Panna Mária, Ježišova a naša Matka. Všetkých vás s láskou žehnám!“

pdf | document generated
automatically from <https://opusdei.org/sk-sk/article/prihovory-papeza-v-ceskej-republike/> (04.04.2026)